

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa K.M.

przeciwko „N.” S.A. w W.

o ustalenie, rozwiązanie umowy i ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].

z dnia 23 sierpnia 2018 r., sygn. akt VI ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. przyznaje radcy prawnemu H.J. od

Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]. kwotę

2970 zł (dwa tysiące dziewięćset siedemdziesiąt) złotych

powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem

kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 sierpnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...]. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 28 listopada 2016 r., którym oddalono powództwo o usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych, ustalenie nieistnienia zobowiązania oraz rozwiązanie umowy z pozwaną.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w postaci kwestii, czy prawo do Internetu można uznać za dobro osobiste. Ponadto powód powołał się na oczywiste uzasadnienie skargi w odniesieniu do podniesionych zarzutów naruszenia przepisów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie występuje zagadnienie prawne w powyższym rozumieniu. Już na podstawie wstępnej oceny trafny wydaje się pogląd wyrażony przez Sąd II instancji, zgodnie z którym prawa do korzystania z Internetu (a ściślej, nie tyle prawa, co raczej możliwości korzystania z Internetu) nie można uznać do dobro osobiste, gdyż pozostawałoby to w sprzeczności z naturą dobra osobistego. „Prawo do Internetu” należy raczej uznać za uprawnienie wynikające ze stosunku zobowiązaniowego, którego naruszenie może ewentualnie pociągać za sobą odpowiedzialność kontraktową podmiotu zobowiązanego do świadczenia usługi (por. też stanowisko zajęte przez SN w odniesieniu do „prawa do niezakłóconego korzystania z energii elektrycznej” - wyr. z 7 grudnia 2011 r., II CSK 160/11, OSNC 2012, nr 6, poz. 75). Nawet jednak w razie zakwestionowania powyższego stanowiska i uznania możliwości korzystania z Internetu za rodzaj dobra osobistego, nie sposób byłoby uznać, że doszło do jego naruszenia w stanie faktycznym niniejszej sprawy. Jak ustaliły bowiem Sądy powszechne, powód miał możliwość korzystania z Internetu za pomocą łącza stacjonarnego. Nie sposób przyjąć, że rzekome dobro osobiste w postaci możliwości korzystania z Internetu ulega naruszeniu już wtedy, gdy niemożliwy okazuje się dostęp do Internetu jedynie za pomocą jednej ze znanych technologii.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się również na przesłankę wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. na oczywiste uzasadnienie skargi w odniesieniu do zarzutów natury procesowej. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. postanowienia SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca

2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w powyższym rozumieniu. Sądy obu instancji szczegółowo wyjaśniły przyczyny oddalenia wniosków powoda w odniesieniu do dowodu z nagrań rozmów powoda a biurem obsługi klienta pozwanej, jak również dowodu z opinii biegłego. W odniesieniu do pierwszej kwestii Sąd I instancji (przy aprobacie Sądu Apelacyjnego) przekonująco wywiódł, dlaczego przeprowadzenie tego dowodu nie było możliwe. Przyznać należy, że uzasadnienie przyczyn oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego jest nieco mniej przekonujące, jednak argument Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którym dowód taki nie powinien służyć ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych, nie może zostać odrzucony jako oczywiście bezzasadny (por. m.in. wyr. SN z 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14; post. SN z 10 stycznia 2020 r., III CSK 194/19). Powód nie wykazał istnienia faktów, na podstawie których biegły mógłby, wykorzystując posiadane wiadomości specjalne, ocenić, czy istniała możliwość korzystania z dostępu do Internetu mobilnego w okresie objętym pozwem. Dodać przy tym należy, że okres ten był czasowo stosunkowo odległy od okresu, w którym biegły mógłby podjąć jakiekolwiek czynności. Powód nie wykazał również w sposób niewątpliwy, jaki wpływ na rozstrzygnięcie sprawy miałby wynik takiego dowodu. Wszystko to sprzeciwia się uznaniu skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną w tym aspekcie.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym przyznano na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6, § 14 ust. 1 pkt 2 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 68).

jw